

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

13 Μαΐου 2019

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 1641

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. 562/93601

Τροποποίηση και αντικατάσταση της 1847/51107/26-04-2016 (ΦΕΚ 1275/Β'/2016) υπουργικής απόφασης «Εφαρμογή του Μέτρου 13 ενισχύσεις σε περιοχές που χαρακτηρίζονται από φυσικά ή άλλα ειδικά μειονεκτήματα» του ΠΑΑ 2014-2020.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις εθνικές διατάξεις:

α) του ν. 4314/2014 (ΦΕΚ 265/τ.Α'/23-12-2014) «Α) Για τη διαχείριση, τον έλεγχο και την εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2014-2020, Β) Ενσωμάτωση της Οδηγίας 2012/2017 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Ιουνίου 2012 (ΕΕ L 156/16.6.2012) στο ελληνικό δίκαιο, τροποποίηση του ν. 3419/2005 (Α' 297) και άλλες διατάξεις», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει κάθε φορά, και ειδικότερα τα άρθρα 61 έως 72 και κυρίως τα άρθρα 65 και 69,

β) του ν. 2637/1998 (ΦΕΚ 200/τ.Α'/27-08-1998) «Σύσταση Οργανισμού Πιστοποίησης Λογαριασμών, Οργανισμού Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων, Οργανισμοί Πιστοποίησης και Επίβλεψης Γεωργικών Προϊόντων, Γενικών Διευθύνσεων και θέσεων προσωπικού στο Υπουργείο Γεωργίας και "Εταιρείας Αξιοποίησης Αγροτικής Γης" Α.Ε. και άλλες διατάξεις», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει κάθε φορά, και ειδικότερα τα άρθρα 13 έως 29,

γ) του ν. 2690/1999 (ΦΕΚ 45/τ.Α'/09-03-1999) «Κύρωση του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις» όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει κάθε φορά, και ειδικότερα το άρθρο 25,

δ), του άρθρου 90 του «Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα», που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του π.δ. 63/2005 (ΦΕΚ 98/τ.Α'/22-04-2005) «Κωδικοποίηση της νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα»,

ε) του π.δ. 70/2015 (ΦΕΚ 114/τ.Α'/22-09-2015) «Αναύσταση των Υπουργείων...»,

στ) του π.δ. 88/2018 (ΦΕΚ 160/τ.Α'/29-08-2018) «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» και του π.δ. 125/2016 (ΦΕΚ 210/τ.Α'/05-11-2016) «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών»,

ζ) του π.δ. 97/2017 (ΦΕΚ 138/τ.Α'/15-09-2017) «Οργανισμός Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει κάθε φορά,

η) της 2428/119952/06-09-2018 (ΦΕΚ 3936/τ.Β'/10-09-2018) απόφασης του ΥπΑΑΤ «Ανάθεση αρμοδιότητων στον Υφυπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων Βασίλειο Κόκκαλη»,

θ) της 282966/09-07-2007 (ΦΕΚ 1205/τ.Β'/13-07-2007) κοινής υπουργικής απόφασης «Έγκριση του Κανονισμού διαδικασίας πληρωμών του ΝΠΙΔ με την επωνυμία Οργανισμός Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε.) των ενισχύσεων που βαρύνουν τον Ειδικό Λογαριασμό Εγγυήσεων Γεωργικών Προϊόντων (ΕΛΕΓΕΠ)», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει κάθε φορά,

ι) της 281255/06-05-2008 (ΦΕΚ 794/τ.Β'/06-05-2008) απόφασης του ΥπΑΑΤ «Έγκριση Κανονισμού Διαδικασιών Ελέγχων του Ν.Π.Ι.Δ. με την επωνυμία «Οργανισμός Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε.)», όπως ισχύει κάθε φορά,

ια) της 4941/07-11-2011 (ΦΕΚ 2538/τ.Β'/07-11-2011) κοινής υπουργικής απόφασης «Σύστημα Δημοσιονομικών Διορθώσεων και διαδικασίες ανάκτησης αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών από Εθνικούς ή Κοινοτικούς πόρους, στα πλαίσια του Προγράμματος Αγροτική Ανάπτυξη της Ελλάδος 2007-2013», όπως ισχύει κάθε φορά,

ιβ) της 104/7056/21-01-2015 (ΦΕΚ 147/τ.Β'/22-01-2015) απόφασης του ΥπΑΑΤ «Εθνικές επιλογές, διοικητικά μέτρα και διαδικασίες εφαρμογής των άμεσων ενισχύσεων κατ' εκτέλεση του Καν.(ΕΕ) 1307/2013 και του Καν.(ΕΕ) 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει κάθε φορά,

ιγ) της 1791/74062/02-07-2015 (ΦΕΚ 1468/τ.Β'/14-07-2015) απόφασης του ΥΠΑΠΕΝ «Εφαρμογή του καθεστώτος της Πολλαπλής Συμμόρφωσης σε εκτέλεση του Κανονισμού (ΕΕ) 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοι-

νοβουλίου και του Συμβουλίου και τους κανονισμούς 640/2014 και 809/2014 της Επιτροπής», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει κάθε φορά,

ιδ) της 24944/20-09-2016 (ΦΕΚ 3066/τ.Β'/26-09-2016) κοινής υπουργικής απόφασης «Αναδιάρθρωση των Ειδικών Υπηρεσιών του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει κάθε φορά.

2. Τις ενωσιακές διατάξεις:

α. του Καν.(ΕΕ) 1305/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 2013 για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 1698/2005 του Συμβουλίου, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει (ΕΕ L 347/20.12.2013),

β. του Καν.(ΕΕ) αριθμ. 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 2013 σχετικά με τη χρηματοδότηση, τη διαχείριση και την παρακολούθηση της κοινής γεωργικής πολιτικής και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθμ. 352/78, (ΕΚ) αριθμ. 165/94, (ΕΚ) αριθμ. 2799/98, (ΕΚ) αριθμ. 814/2000, (ΕΚ) αριθμ. 1290/2005 και (ΕΚ) αριθμ. 485/2008 του Συμβουλίου, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει (ΕΕ L 347/20.12.2013),

γ. του Καν.(ΕΕ) αριθμ. 1307/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 2013 περί θεσπίσεως κανόνων για άμεσες ενισχύσεις στους γεωργούς βάσει καθεστώτων στήριξης στο πλαίσιο της Κοινής γεωργικής πολιτικής και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 637/2008 και του κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 73/2009 του Συμβουλίου, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει (ΕΕ L 347/20.12.2013),

δ. του κατ' εξουσιοδότηση Καν.(ΕΕ) αριθμ. 807/2014 της Επιτροπής της 11ης Μαρτίου 2014 για τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 1305/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και για τη θέσπιση μεταβατικών διατάξεων όπως τροποποιήθηκε και ισχύει (ΕΕ L 227/31.07.2014),

ε. του εκτελεστικού Καν.(ΕΕ) αριθμ. 808/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουλίου 2014 σχετικά με τη θέσπιση κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 1305/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) (ΕΕ L 227/31.07.2014),

στ. του εκτελεστικού Καν.(ΕΕ) αριθμ. 809/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουλίου 2014 για τη θέσπιση κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά το ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης και ελέγχου, τα μέτρα αγροτικής ανάπτυξης και την πολλαπλή συμμόρφωση (ΕΕ L 227/31.07.2014),

ζ. του κατ' εξουσιοδότηση Καν.(ΕΕ) αριθμ. 640/2014 της Επιτροπής της 11ης Μαρτίου 2014 για τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά το ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης και ελέγχου και τους όρους απόρριψης και ανάκτησης πληρωμών καθώς

και τις διοικητικές κυρώσεις που εφαρμόζονται στις άμεσες ενισχύσεις, τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης και την πολλαπλή συμμόρφωση, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, (ΕΕ L 181/20.06.2014),

η. της αριθμ. C (2015) 9170 final/11-12-2015 Εκτελεστικής απόφασης της Επιτροπής της 11ης Δεκεμβρίου 2015 για την έγκριση του προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης της Ελλάδας για στήριξη από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης, όπως ισχύει κάθε φορά.

3. Την 1065/19-04-2016 (ΦΕΚ 1273/τ.Β'/04-05-2016) απόφαση του ΥΠΑΑΤ «Θέσπιση διαδικασιών του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας 2014-2020», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει κάθε φορά.

4. Την 1064/19-04-2016 (ΦΕΚ 1295/τ.Β'/09-05-2016) απόφαση του ΥΠΑΑΤ «Εκχώρηση αρμοδιοτήτων της ΕΥΔ του ΠΑΑ 2014-2020 στη Διεύθυνση Προγραμματισμού και Εφαρμογών του ΥΠΑΑΤ, ως Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης Πράξεων ΠΑΑ», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει κάθε φορά.

5. Την ανάγκη τροποποίησης και αντικατάστασης της 1847/51107/26-04-2016 (ΦΕΚ 1275/τ.Β'/04-05-2016) απόφασης του ΥΠΑΑΤ περί «Εφαρμογής του Μέτρου 13 «Ενισχύσεις σε περιοχές που χαρακτηρίζονται από φυσικά ή άλλα ειδικά μειονεκτήματα» του ΠΑΑ 2014-2020», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, μετά την νέα οριοθέτηση των περιοχών εφαρμογής του Μέτρου 13.

6. Το γεγονός ότι από την παρούσα δεν προκαλείται δημόσια δαπάνη σε βάρος του ΠΔΕ η του κρατικού προϋπολογισμού. Η δημόσια δαπάνη που πρόκειται να προκληθεί από την εφαρμογή του Μέτρου 13, θα προβλεφθεί σε νέες σχετικές υπουργικές αποφάσεις.

7. Την αριθμ. εισερχ. 559/93389/25-04-2019 (αριθμ. ΕΥΔ ΠΑΑ 1390/25-04-2019) σύμφωνη γνώμη της ΕΥΔ ΠΑΑ 2014-2020,

8. Την αριθμ. εισερχ. 543/92872/24-04-2019 (αριθμ. ΟΠΕΚΕΠΕ 36778/24-04-2019) σύμφωνη γνώμη του ΟΠΕΚΕΠΕ, αποφασίζει:

Την τροποποίηση και αντικατάσταση της 1847/51107/24-04-2016 (ΦΕΚ 1275/Β'/2016) υπουργικής απόφασης με θέμα «Εφαρμογή του Μέτρου 13 "Ενισχύσεις σε περιοχές που χαρακτηρίζονται από φυσικά ή άλλα ειδικά μειονεκτήματα"» του ΠΑΑ 2014-2020» ως εξής:

«Άρθρο 1 Σκοπός

Σκοπός της παρούσας απόφασης είναι η θέσπιση του απαραίτητου θεσμικού πλαισίου καθώς και οι λεπτομέρειες εφαρμογής για τη χορήγηση οικονομικών ενισχύσεων σε περιοχές που χαρακτηρίζονται από φυσικά ή άλλα ειδικά μειονεκτήματα. Η ενίσχυση αποσκοπεί στην αντιστάθμιση του πρόσθετου κόστους ή/και του διαφυγόντος εισοδήματος που προκαλείται από την άσκηση της γεωργικής δραστηριότητας στις περιοχές αυτές.

Άρθρο 2 Υπηρεσίες και Φορείς Εφαρμογής

1. Η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020 (ΕΥΔ ΠΑΑ) ως Διαχειριστι-

κή Αρχή του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020, με αρμοδιότητες όπως αυτές περιγράφονται στο ν. 4314/2014 (ΦΕΚ 265/Α'/2014), στην 24944/20-09-2016 κοινή υπουργική απόφαση (ΦΕΚ 3066/Β'/2016) και στην 1064/19-04-2016 υπουργική απόφαση (ΦΕΚ 1295/Β'/2016), όπως αυτές ισχύουν κάθε φορά.

2. Η Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020 (ΕΥΕ ΠΑΑ) ως Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020, με αρμοδιότητες όπως αυτές περιγράφονται στο ν. 4314/2014 (ΦΕΚ 265/Α'/2014), στην 24944/20-09-2016 κοινή υπουργική απόφαση (ΦΕΚ 3066/Β'/2016) και στην 1064/19-04-2016 υπουργική απόφαση (ΦΕΚ 1295/Β'/2016), όπως αυτές ισχύουν κάθε φορά.

3. Η Διεύθυνση Προγραμματισμού και Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΥΠΑΑΤ ως Ενδιάμεσος Φορέας Διαχείρισης (ΕΦΔ), με αρμοδιότητες όπως αυτές περιγράφονται στην 24944/20-09-2016 κοινή υπουργική απόφαση (ΦΕΚ 3066/Β'/2016) και στην 1064/19-04-2016 υπουργική απόφαση (ΦΕΚ 1295/Β'/2016), όπως αυτές ισχύουν κάθε φορά.

4. Ο Οργανισμός Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε.) ως Οργανισμός Πληρωμών του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020.

Άρθρο 3

Εννοιολογικοί Προσδιορισμοί

1. Για τις ανάγκες της παρούσας απόφασης ισχύουν οι ορισμοί του άρθρου 4 του κανονισμού (ΕΕ) 1307/2013, του άρθρου 2 του Καν. (ΕΕ) 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και του κατ' εξουσιοδότηση Καν. (ΕΕ) 640/2014 της Επιτροπής, οι οποίοι οι εξειδικευμένα αναφέρονται στην 104/7056/2015 (ΦΕΚ 147/Β'/2015) υπουργική απόφαση «Εθνικές επιλογές, διοικητικά μέτρα και διαδικασίες εφαρμογής των άμεσων ενισχύσεων κατ' εκτέλεση του Καν.(ΕΕ) 1307/2013 και του Καν. (ΕΕ) 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου», όπως κάθε φορά ισχύει.

Ειδικότερα, ισχύουν οι κάτωθι ορισμοί:

α) του άρθρου 2 της 104/7056/2015 (ΦΕΚ 147/Β'/2015) υπουργικής απόφασης

- Γεωργός
- Εκμετάλλευση
- Γεωργική δραστηριότητα
- Γεωργική έκταση
- Χρήση
- Αγροτεμάχιο
- Προσδιορισθείσα έκταση
- Δικαιούχος
- Μη Συμμόρφωση

β) του άρθρου 3 της 104/7056/2015 (ΦΕΚ 147/Β'/2015) υπουργικής απόφασης

- Ενεργός Γεωργός

γ) των άρθρων 35-36 της 104/7056/2015 (ΦΕΚ 147/Β'/2015) υπουργικής απόφασης

- Ολοκληρωμένο Σύστημα (ΟΣ)

δ) του άρθρου 37 της 104/7056/2015 (ΦΕΚ 147/Β'/2015) υπουργικής απόφασης

- Ενιαία Αίτηση Ενίσχυσης (ΕΑΕ)

ε) της παρ. 6 του άρθρου 41 της 104/7056/2015 (ΦΕΚ 147/Β'/2015) υπουργικής απόφασης

- Επιλεξιμότητα εκτάσεων

2. Για τις ανάγκες της παρούσας απόφασης ισχύουν επιπλέον και οι παρακάτω εννοιολογικοί προσδιορισμοί:

α) Ως «έδρα εκμετάλλευσης» νοείται η έδρα όπως αυτή αποτυπώνεται στην Ενιαία Αίτηση Εκμετάλλευσης.

β) Ως «ομάδα καλλιέργειας» νοούνται όλες οι εκτάσεις που έχουν την ίδια τιμή μονάδας εκταρίου.

γ) Ως «Αίτηση στήριξης», νοείται η αίτηση που υποβάλλει ο υποψήφιος για την ένταξη στα μέτρα, υπομέτρα ή δράσεις του ΠΑΑ που συνδέονται με έκταση ή αριθμό ζώων και ανήκουν στο πεδίο ισχύος του Ολοκληρωμένου Συστήματος (ΟΣ), στο πλαίσιο του Καν. (ΕΕ) αριθμ. 1305/2013.

δ) Ως «Αίτηση πληρωμής», νοείται η αίτηση που υποβάλλει ο δικαιούχος για την καταβολή της ενίσχυσης από τις εθνικές αρχές στο πλαίσιο του Καν. (ΕΕ) αριθμ. 1305/2013 και η οποία αποτελεί παράρτημα της Ενιαίας Αίτησης Ενίσχυσης (ΕΑΕ).

ε) Ως «Πολλαπλή συμμόρφωση» νοείται, το σύνολο των κανόνων πολλαπλής συμμόρφωσης που συνίστανται στις Κανονιστικές Απαιτήσεις Διαχείρισης που απορρέουν από την ενωσιακή νομοθεσία και στα πρότυπα για την Καλή Γεωργική και Περιβαλλοντική Κατάσταση των εκτάσεων που θεσπίζονται σε εθνικό επίπεδο, όπως απαριθμούνται στο Παράρτημα II του Καν. (ΕΕ) 1306/2013, όσον αφορά τους ακόλουθους τομείς:

εα) περιβάλλον, κλιματική αλλαγή και καλή γεωργική κατάσταση των εκτάσεων,

εβ) δημόσια υγεία και υγεία των ζώων και των φυτών,

εγ) καλή μεταχείριση των ζώων σύμφωνα με το άρθρο 93 του Καν. (ΕΕ) 1306/2013.

στ) Ως «Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020 (ΟΠΣΑΑ)» νοείται το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Αγροτικής Ανάπτυξης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 61 του ν. 4314/2014.

ζ) Ως «Πράξη», νοείται για το ΠΑΑ κατά την έννοια του άρθρου 2.(9) Καν. (ΕΕ) 1303/2013, η αίτηση μετά την επιλογή της προς στήριξη και για την οποία εκδίδεται απόφαση Ένταξης Πράξεων.

η) Ως «Ενεργός επαγγελματική δραστηριότητα», νοείται,

ηα) Για τους έως 67 ετών, η μη καταβολή άμεσης σύνταξης προς το πρόσωπο του δικαιούχου από τον ασφαλιστικό του φορέα.

ηβ) Για τους άνω των 67 ετών, η συνέχιση καταβολής ασφαλιστικών εισφορών από τον ασφαλισμένο, βάσει του εκάστοτε ισχύοντος θεσμικού πλαισίου.

Άρθρο 4

Περιοχές εφαρμογής

1. α) Υπομέτρο 13.1: Χορήγηση αντισταθμιστικής ενίσχυσης σε ορεινές περιοχές.

Το υπομέτρο εφαρμόζεται σε όλες τις περιοχές που είναι χαρακτηρισμένες ως ορεινές με βάση την Οδηγία του Συμβουλίου 81/645/ΕΟΚ, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει και όπως αυτές αποτυπώνονται στο ισχύον Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020.

β) Υπομέτρο 13.2: Χορήγηση αντισταθμιστικής ενίσχυσης σε περιοχές με φυσικούς περιορισμούς, εκτός των ορεινών.

βα) Το υπομέτρο εφαρμόζεται στις περιοχές που υπόκεινται σε φυσικούς περιορισμούς που προκαλούνται από δυσχερείς κλιματολογικές ή εδαφολογικές συνθήκες ή συνδυασμό τους, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 32 Καν (ΕΕ) 1305/2013 και όπως αυτές αποτυπώνονται στο ισχύον Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020 μετά την νέα οριοθέτηση.

ββ) Το υπομέτρο εφαρμόζεται στις περιοχές της Οδηγίας του Συμβουλίου 81/645/ΕΟΚ, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, οι οποίες ήταν επιλέξιμες βάσει του άρθρου 36 στοιχείο α) σημείο ii) του κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 1698/2005, κατά την περίοδο προγραμματισμού 2007-2013, και οι οποίες πλέον δεν ανήκουν σε καμία από τις περιοχές της περ. γ) και της υποπερ. β) της παρούσης παραγράφου, με την νέα οριοθέτηση.

γ) Υπομέτρο 13.3: Χορήγηση αντισταθμιστικής ενίσχυσης σε περιοχές με ειδικά μειονεκτήματα.

Το υπομέτρο εφαρμόζεται στις περιοχές με ειδικούς περιορισμούς, παραμεθόριες και νησιωτικές περιοχές, όπου είναι απαραίτητη η διατήρηση της υπαίθρου και η μη εγκατάλειψη της γεωργικής δραστηριότητας, σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 32 Καν (ΕΕ) 1305/2013 και όπως αυτές αποτυπώνονται στο ισχύον Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020 μετά την νέα οριοθέτηση.»

2. Για τα έτη εφαρμογής 2016-2018 (έτη προ της νέας οριοθέτησης), το Υπομέτρο 13.2 «Χορήγηση αντισταθμιστικής ενίσχυσης σε περιοχές με φυσικούς περιορισμούς, εκτός των ορεινών», εφαρμόζεται στις περιοχές της Οδηγίας του Συμβουλίου 81/645/ΕΟΚ, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, οι οποίες ήταν επιλέξιμες βάσει του άρθρου 36 στοιχείο α) σημείο ü) του κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 1698/2005, κατά την περίοδο προγραμματισμού 2007-2013.

3. Δεν μπορούν να θεωρηθούν επιλέξιμες για το Μέτρο 13 αγροτεμάχια που έχουν ενταχθεί στη δράση 3.6 «Μακροχρόνια παύση εκμετάλλευσης γεωργικών γαιών του Μέρους 214 του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2007-2013 και αποτελούν ανειλημμένες υποχρεώσεις του Μέρους 10 του ΠΑΑ 2014-2020.

Άρθρο 5 Δικαιούχοι - Κριτήρια επιλεξιμότητας - Δεσμεύσεις δικαιούχων μέτρου 13

1. Δικαιούχοι του μέτρου μπορούν να κριθούν φυσικά και νομικά πρόσωπα, τα οποία: α) Είναι ενεργοί γεωργοί κατά την έννοια του άρθρου 9 Καν (ΕΕ) 1307/2013, όπως εξειδικεύεται με το άρθρο 3 της 104/7056/2015 (ΦΕΚ 147/Β'/2015) υπουργικής απόφασης «Εθνικές επιλογές, διοικητικά μέτρα και διαδικασίες εφαρμογής των άμεσων ενισχύσεων κατ' εκτέλεση του Καν.(ΕΕ)

1307/2013 και του Καν. (ΕΕ) 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου», όπως κάθε φορά ισχύει.

β) β) Ασκούν γεωργική δραστηριότητα εντός των περιοχών της παρ. 1 του άρθρου 4.

ββ) Για τα έτη εφαρμογής 2016-2018 (έτη προ της νέας οριοθέτησης), ασκούσαν γεωργική δραστηριότητα εντός των περιοχών της περ. α) της παρ. 1 και της παρ. 2 του άρθρου 4.

γ) Είναι ενήλικα άτομα (στην περίπτωση δικαιούχων φυσικών προσώπων) και δεν έχουν αποχωρήσει από την ενεργό επαγγελματική δραστηριότητα.

2. Οι δικαιούχοι αναλαμβάνουν την υποχρέωση:

α) Να διατηρούν την εκμετάλλευση με την οποία εντάσσονται στο Μέτρο καθ' όλη τη διάρκεια του έτους ενίσχυσης.

β) Ανάλογα με τα στοιχεία φυτικού και ζωικού κεφαλαίου που περιλαμβάνει η εκμετάλλευση τους, να τηρούν τις υποχρεώσεις στα πλαίσια της Πολλαπλής Συμμόρφωσης, όπως αυτές περιγράφονται στη σχετική Εγκύκλιο εκάστου έτους της Αρμόδιας Διεύθυνσης του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε, κατ' εφαρμογή των Κανονισμών (ΕΕ) 1306/2013, 640/2014 και 809/2014, και της 1791/74062/02.07.2015 υπουργικής απόφασης, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.

γ) Να δέχονται και να διευκολύνουν όλους τους προβλεπόμενους ελέγχους από τα αρμόδια Εθνικά και Κοινοτικά Όργανα.

Άρθρο 6 Κριτήρια επιλογής των δικαιούχων υπομέτρου 13.2

1. Σύμφωνα με το ισχύον Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020, στο οποίο έχει ενσωματωθεί η νέα οριοθέτηση των περιοχών εφαρμογής του Μέρους 13, δεν υφίστανται κριτήρια επιλογής στο Υπομέτρο 13.2.

2. α) Για τα έτη εφαρμογής 2016-2018 (έτη προ της νέας οριοθέτησης), ισχύουν τα παρακάτω κριτήρια επιλογής.

ΚΡΙΤΗΡΙΑ		ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	
1	Ποσοστό γεωργικού εισοδήματος	Από 85%-100%	250
		Από 70% -84,99%	200
		Από 50% - 69,99%	150
		Από 35% - 49,99%	50
		Από 25% - 34,99%	10
2	Ετήσιο οικογενειακό εξωαγροτικό εισόδημα	Χωρίς εξωαγροτικό εισόδημα	200
		Από 0,01 - 2.500 ευρώ	150
		Από 2.500,01 - 5.000 ευρώ	100
		Από 5.000,01 - 10.000 ευρώ	50
		Από 10.000,01 - 22.500 ευρώ	10

3	Τρόπος αξιοποίησης της εκμετάλλευσης	Με 30 MMZ έως 35 MMZ	300
		Με 20 MMZ έως 29,99 MMZ	250
		Με 10 MMZ έως 19,99 MMZ	200
		Με 5 MMZ έως 9.99MMZ	150
		Σε κάθε άλλη περίπτωση (λιγότερες από 5 MMZ ή περισσότερες από 35 MMZ)	10
4	Ηλικία	Από 18 -30 ετών	200
		Από 31 - 67 ετών (Εκτός και αν το ανώτατο όριο αλλάξει από τον ασφαλιστικό τους φορέα)	100

β) Σε περίπτωση ισοβαθμίας προηγούνται οι παραγωγοί που έχουν μεγαλύτερη βαθμολογία στο πρώτο κριτήριο και αν αυτή συμπίπτει, στο δεύτερο κριτήριο και ούτω καθ' εξής.

γ) Αν εξαντληθούν όλα τα κριτήρια χωρίς να καταστεί δυνατός ο καθορισμός της σειράς μεταξύ των ισοβαθμούντων, προηγούνται οι μικρότεροι σε ηλικία με βάση την ημερομηνία γέννησής τους.

Άρθρο 7

Ύψος της Ενίσχυσης

1. Υπομέτρο 13.1

Η ενίσχυση έχει την μορφή ετήσιων πληρωμών ανά εκτάριο γεωργικής γης στην οποία ασκείται γεωργική δραστηριότητα εντός των περιοχών της περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 4 και καθορίζεται στα 125 ευρώ ανά εκτάριο, υπό τη ρητή αίρεση της παραγράφου 4.

2. Υπομέτρο 13.2

Η ενίσχυση έχει την μορφή ετήσιων πληρωμών ανά εκτάριο γεωργικής γης στην οποία ασκείται γεωργική δραστηριότητα εντός των περιοχών

α) της υποπερ. β) της περ. β) της παρ. 1 του άρθρου 4 και καθορίζεται στα 81 ευρώ ανά εκτάριο, υπό τη ρητή αίρεση της παραγράφου 4 και

β) της υποπερ. ββ) της περ. β) της παρ. 1 του άρθρου 4. Στους δικαιούχους των περιοχών αυτών θα συνεχίσουν να χορηγούνται ενισχύσεις για τα έτη εφαρμογής 2019 και 2020 σύμφωνα με το άρθρο 31 παρ. 5 καν. (ΕΕ) 1305/2013, όπως αυτός ισχύει. Η ετήσια ενίσχυση θα αποτελεί φθίνον ποσοστό της ενίσχυσης που ισχύει κατά την περίοδο 2014-2020, χωρίς να υπερβαίνει το 80% της μέσης ενίσχυσης που καθορίζεται κατά την περίοδο 2014-2020, και καθορίζεται στα 64,80 ευρώ ανά εκτάριο για το 2019 και στα 32,40 ευρώ ανά εκτάριο για το 2020, υπό τη ρητή αίρεση της παραγράφου 4.

3. Υπομέτρο 13.3

Η ενίσχυση έχει την μορφή ετήσιων πληρωμών ανά εκτάριο γεωργικής γης στην οποία ασκείται γεωργική δραστηριότητα των περιοχών της περ. γ) της παρ. 1 του άρθρου 4 και καθορίζεται στα 81 ευρώ ανά εκτάριο, υπό τη ρητή αίρεση της παραγράφου 4.

4. Σε όλες τις κατηγορίες περιοχών των παραγράφων 1 έως 3, το ύψος της ενίσχυσης εξαρτάται από την έκταση της εκμετάλλευσης, το οποίο μετά τα 20 ha μειώνεται προοδευτικά ως ακολούθως:

- Για τμήμα της έκτασης της εκμετάλλευσης έως και 20 ha: χορηγείται το 100% της ενίσχυσης.

- Για τμήμα της έκτασης της εκμετάλλευσης μεγαλύτερο από 20 ha έως και 25 ha: χορηγείται 80% της ενίσχυσης.

- Για τμήμα της έκτασης της εκμετάλλευσης μεγαλύτερο από 25 ha έως και 30 ha: χορηγείται 50% της ενίσχυσης.

- Για το τμήμα της έκτασης της εκμετάλλευσης πέραν των 30 ha εκταρίων δεν χορηγείται ενίσχυση.

Σε εκμεταλλεύσεις μεγαλύτερες των 30 ha, θα ενισχύεται η έκταση μόνο μέχρι τα 30 ha, ως ανωτέρω.

Για τις εκτάσεις της παρ. 2, θα ενισχύονται κατά προτεραιότητα οι εκτάσεις της περ. α) της εν λόγω παραγράφου.

5. Για τα έτη εφαρμογής 2016-2018 (έτη προ της νέας οριοθέτησης), η ενίσχυση για τις περιοχές της παρ. 2 του άρθρου 4 είναι 95 ευρώ ανά εκτάριο, υπό τη ρητή αίρεση της παραγράφου 4.

Άρθρο 8

Πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος - Δημοσιοποίηση του Προγράμματος

1. Η ΕΥΔ ΠΑΑ ενημερώνει έγκαιρα, κάθε έτος, τον ΕΦΔ για την έκδοση πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος καθορίζοντας το συνολικό ποσό της δημόσιας δαπάνης.

2. Ο Ε.Φ.Δ. με τη σύμφωνη γνώμη της ΕΥΔ ΠΑΑ, προωθεί για υπογραφή στον Γενικό Γραμματέα Αγροτικής Πολιτικής και Διαχείρισης Κοινοτικών Πόρων του ΥΠΑΑΤ, σχέδιο πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την υποβολή αιτήσεων στήριξης από τους ενδιαφερόμενους που πληρούν τα κριτήρια ένταξης, όπως αυτά έχουν εγκριθεί και ισχύουν.

Στην πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος ορίζονται τα κατωτέρω:

- τα προκηρυσσόμενα υπομέτρα
- το συνολικό ποσό της δημόσιας δαπάνης
- οι αρμόδιες υπηρεσίες και ο διαδικτυακός τόπος για την παροχή πληροφοριών
- ο τρόπος και ο τόπος υποβολής αιτήσεων και δικαιολογητικών
- η προθεσμία υποβολής αιτήσεων στήριξης/πληρωμής
- οι περιοχές εφαρμογής
- τα κριτήρια επιλεξιμότητας και τα σχετικά δικαιολογητικά
- τις δεσμεύσεις των δικαιούχων
- τα ύψη ενίσχυσης και η διαδικασία χορήγησης της
- οι εφαρμοζόμενες μειώσεις - κυρώσεις και η διαδικασία υπολογισμού πληρωμής
- την ενημέρωση των ενδιαφερομένων ότι τα στοιχεία τους θα δημοσιοποιηθούν σύμφωνα με τα άρθρα 111-112 του Καν. 1306/2013 και ότι τα στοιχεία ενδέχεται να αποτελέσουν αντικείμενο επεξεργασίας από τις αρχές ελέγχου και διερεύνησης της ένωσης ή της χώρας. Σε κάθε περίπτωση τηρούνται οι διατάξεις των Καν. (ΕΕ)

2016/679, Καν. (ΕΕ) 45/2001 και Καν. (ΕΕ) 2018/1725, όπως αυτοί ισχύουν, περί προστασίας των δεδομένων.

3. Η πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος μετά την έκδοση της και με ευθύνη του ΕΦΔ αναρτάται στο πρόγραμμα «ΔΙΑΥΓΕΙΑ», στο δικτυακό τόπο του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και στην ιστοσελίδα του ΠΑΑ. Επιπλέον, διαβιβάζεται στον Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε, ώστε στη συνέχεια να κοινοποιηθεί στους πιστοποιημένους φορείς υποβολής των αιτήσεων στήριξης/πληρωμής, με στόχο την ευρεία δημοσιοποίησή της.

4. Το κείμενο που δημοσιεύεται μπορεί να αποτελεί περίληψη της πλήρους πρόσκλησης και να παραπέμπει σε αναλυτικό πληροφοριακό υλικό, το οποίο τίθεται στη διάθεση των ενδιαφερομένων σε έντυπη ή/και σε ηλεκτρονική μορφή, είτε από την έδρα των εμπλεκόμενων φορέων, είτε μέσω του διαδικτύου.

5. Με ευθύνη του ΕΦΔ, τα στοιχεία της πρόσκλησης καταχωρίζονται στο ΟΠΣΑΑ.

Άρθρο 9

Υποβολή αιτήσεων στήριξης/πληρωμής

1. Υποβολή Αίτησης

Η Αίτηση στήριξης αποτελεί παράλληλα αίτηση πληρωμής και υποβάλλεται ταυτόχρονα με την Ενιαία Αίτηση Ενίσχυσης στον ΟΠΕΚΕΠΕ, από τον ίδιο το γεωργό ή από εξουσιοδοτημένο εκπρόσωπο του και συγκεκριμένα:

- είτε απευθείας στον ΟΠΕΚΕΠΕ μέσω online συστήματος,
- είτε μέσω ενός πιστοποιημένου Φορέα υποβολής ενιαίας αίτησης ενίσχυσης.

Εφόσον η αίτηση υποβληθεί επιτυχώς (οριστικοποίηση) στο Ολοκληρωμένο Σύστημα, λαμβάνει μοναδικό κωδικό και ημερομηνία οριστικοποίησης, από την οποία τεκμαίρεται το εμπρόθεσμο της υποβολής. Η διαδικασία υποβολής, καθώς και ο τρόπος υποβολής των απαιτούμενων δικαιολογητικών της παρ. 2 του παρόντος άρθρου, ορίζονται με σχετική διευκρινιστική εγκύκλιο του ΟΠΕΚΕΠΕ.

Το υπογεγραμμένο αντίτυπο παραλαμβάνεται τηρείται και φυλάσσεται μαζί με όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά από το γεωργό. Ο ΟΠΕΚΕΠΕ και ο πιστοποιημένος φορέας υποβολής της αίτησης τηρούν φάκελο σε ηλεκτρονική μορφή. Ο παραγωγός υποχρεούται σε οποιοδήποτε έλεγχο να προσκομίζει τα πρωτότυπα παραστατικά.

Η ορθή καταχώριση και υποβολή της ενιαίας αίτησης στη διαδικτυακή εφαρμογή, η πληρότητα του ηλεκτρονικού φακέλου και η εμπρόθεσμη οριστικοποίηση της είναι της αποκλειστικής ευθύνης του αιτούντα.

2. Απαιτούμενα Δικαιολογητικά

Τα απαιτούμενα δικαιολογητικά είναι τα κάτωθι:

α) Αντίγραφο και των δύο όψεων της αστυνομικής ταυτότητας ή των κρίσιμων σελίδων του διαβατηρίου (μόνο για φυσικά πρόσωπα).

β) Αντίγραφο της πρώτης σελίδας βιβλιαρίου Τράπεζας.

γ) Για την περίπτωση παράτασης του χρόνου ασφάλισης (άνω των 67 ετών), έγγραφο - βεβαίωση του ασφαλιστικού φορέα του δικαιούχου που πιστοποιεί και επιβεβαιώνει την εν λόγω παράταση.

Η υποβολή τους δεν είναι απαραίτητη σε περίπτωση που έχουν ήδη υποβληθεί και καταχωριστεί ηλεκτρονικά στο πλαίσιο της Ενιαίας Αίτησης Ενίσχυσης του έτους ή σε αίτηση προγενέστερου έτους και δεν υπάρχουν μεταβολές.

3. Διόρθωση - Ανάκληση αιτήσεων στήριξης/πληρωμής πριν την καταληκτική ημερομηνία υποβολής τους

Οι αιτούντες μπορούν να διορθώσουν την αίτηση στήριξης/πληρωμής και τα συνυποβληθέντα δικαιολογητικά, ακόμη και μετά την οριστική υποβολή της, εφόσον δεν έχει παρέλθει η καταληκτική ημερομηνία που προβλέπεται στη σχετική πρόσκληση. Για το σκοπό αυτό οι ενδιαφερόμενοι υποβάλλουν είτε απευθείας στον ΟΠΕΚΕΠΕ μέσω online συστήματος (στην περίπτωση που έχουν υποβάλλει μέσω αυτής της διαδικασίας την αρχική αίτηση), είτε μέσω του πιστοποιημένου Φορέα υποβολής ενιαίας αίτησης ενίσχυσης τη σχετική διόρθωση. Εφόσον η διόρθωση αφορά στα απαιτούμενα δικαιολογητικά, αυτά υποβάλλονται εκ νέου ώστε να αντικατασταθούν. Πέραν των ανωτέρω, οι αιτούντες δύνανται να ανακαλέσουν την αίτηση στήριξης/πληρωμής εν όλο ή εν μέρει μετά από αίτημα τους, σύμφωνα με το άρθρο 3 του Καν. 809/2014. Το εν λόγω αίτημα επαναφέρει τον αιτούντα στη θέση που βρίσκονταν πριν υποβάλλει τα εν λόγω έγγραφα ή τμήματα των εν λόγω εγγράφων που ανακαλεί.

Άρθρο 10

Διοικητικοί έλεγχοι αιτήσεων στήριξης

1. Αρμόδιος Φορέας για τη διενέργεια των ελέγχων είναι ο Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. με τις Περιφερειακές του Διευθύνσεις.

2. Ο διοικητικός έλεγχος διενεργείται στο σύνολο των υποβληθεισών αιτήσεων στήριξης, διεξάγεται μηχανογραφικά και περιλαμβάνει διασταυρωτικούς ελέγχους με άλλες βάσεις δεδομένων (π.χ. ΟΣΔΕ, ΑΑΔΕ, ΕΦΚΑ, κ.ά.), δεδομένου ότι, εφόσον είναι δυνατόν, η αρμόδια αρχή μπορεί να ζητεί απευθείας από την πηγή πληροφόρησης τις πληροφορίες που απαιτούνται για την αξιολόγηση των αιτήσεων στήριξης.

3. Ο έλεγχος των αιτήσεων στήριξης περιλαμβάνει κατ'ελάχιστον τα παρακάτω:

- το εμπρόθεσμο της υποβολής
- την πληρότητα της αίτησης
- την κάλυψη των κριτηρίων επιλεξιμότητας
- τον προσδιορισμό του αιτούμενου ποσού ενίσχυσης για όλη την περίοδο της δέσμευσης.

4. Ο έλεγχος κάθε αίτησης στήριξης/πληρωμής πρέπει να ολοκληρώνεται συμπεριλαμβανομένου του προσδιορισμού του ποσού ενίσχυσης, ακόμα και αν η αίτηση στήριξης/πληρωμής δεν πληροί τα κριτήρια επιλεξιμότητας.

5. Οι εν ανωτέρω έλεγχοι πρέπει να έχουν ολοκληρωθεί το αργότερο μέχρι την 31/12 του εκάστοτε έτους εφαρμογής.

6. Βάσει των ανωτέρω, για το σύνολο των αιτήσεων στήριξης /πληρωμής που έχουν υποβληθεί για το έτος εφαρμογής, συντάσσονται πίνακες παραδεκτών αιτήσεων στήριξης/πληρωμής, καθώς και πίνακες με όλες τις μη παραδεκτές αιτήσεις στήριξης/πληρωμής.

α) Στους πίνακες παραδεκτών αιτήσεων αποτυπώνονται τα αιτούμενα ποσά ένταξης και η αιτούμενη έκταση.

β) Στους πίνακες μη παραδεκτών αιτήσεων αποτυπώνονται τα αιτούμενα ποσά ένταξης και οι λόγοι απόρριψης.

7. Η γνωστοποίηση της έκδοσης των πινάκων της παρ. 6 πραγματοποιείται μέσω ανακοινώσεως του ΕΦΔ που αναρτάται στην ιστοσελίδα του Υπ.Α.Α.Τ., στην ιστοσελίδα του ΠΑΑ 2014-2020 και στην ιστοσελίδα του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. Οι αιτούντες μπορούν να ενημερώνονται, μέσω προσωποποιημένης πληροφόρησης, σε εφαρμογή του Ολοκληρωμένου Συστήματος (Καρτέλα Αγρότη). Κατά των αποτελεσμάτων των πινάκων δύναται να υποβληθεί προσφυγή (ενδικοφανής προσφυγή) κατά την έννοια του άρθρου 25 του ν. 2690/1999, μόνο μέσω ηλεκτρονικής εφαρμογής του Ολοκληρωμένου Συστήματος.

8. Οι προσφυγές υποβάλλονται εντός δέκα (10) εργάσιμων ημερών από την αναγραφόμενη στην ανακοίνωση της παρ. 7 του παρόντος άρθρου ημερομηνία. Στην ανακοίνωση της παρ. 7 του παρόντος άρθρου καθορίζεται ο τρόπος και οι προθεσμίες των εν λόγω προσφυγών. Περαιτέρω λεπτομέρειες και διευκρινίσεις που αφορούν τη διαδικασία υποβολής των προσφυγών δύναται να ορίζονται με σχετική διευκρινιστική εγκύκλιο του ΟΠΕΚΕΠΕ.

9. Στην προσφυγή του ο γεωργός οφείλει να αναφέρει αναλυτικά τους λόγους καθώς και να προσκομίζει οποιοδήποτε επιπλέον στοιχείο προκειμένου να αποδείξει το αληθές των λόγων του.

10. Οι προσφυγές των παραγωγών εξετάζονται με μηχανογραφική διασταύρωση με άλλες βάσεις δεδομένων. Για τις περιπτώσεις που απαιτείται η προσκόμιση και εξέταση επιπλέον παραστατικών, οι προσφυγές εξετάζονται από τριμελή επιτροπή, που συγκροτείται με απόφαση του Προϊσταμένου της αρμόδιας Περιφερειακής Διεύθυνσης του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε., σύμφωνα με σχετική διευκρινιστική εγκύκλιο του τελευταίου.

11. Οι αποφάσεις λαμβάνονται σύμφωνα με την πλειοψηφική γνώμη των παρόντων μελών.

12. Σε περίπτωση καταγγελίας ή υπόνοιας για απάτη για την αξιολόγηση της αίτησης πραγματοποιείται και συμπληρωματικός επιτόπιος έλεγχος.

13. Η εξέταση των προσφυγών πρέπει να έχει ολοκληρωθεί εντός διαστήματος που δεν υπερβαίνει τους 6 μήνες από την καταληκτική ημερομηνία υποβολής τους.

14. Ο ΕΦΔ προβαίνει στην ένταξη των πράξεων για τις παραδεκτές αιτήσεις, σύμφωνα με το άρθρο 11 της παρούσας.

15. Μετά την εξέταση των προσφυγών, πραγματοποιείται γνωστοποίηση της έκδοσης των τελικών πινάκων της παρ. 6, μέσω ανακοινώσεως του ΕΦΔ που αναρτάται στην ιστοσελίδα του Υπ.Α.Α.Τ., στην ιστοσελίδα του ΠΑΑ 2014-2020 και στην ιστοσελίδα του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. Οι αιτούντες μπορούν να ενημερώνονται, μέσω προσωποποιημένης πληροφόρησης, σε εφαρμογή του Ολοκληρωμένου Συστήματος (Καρτέλα Αγρότη).

Άρθρο 11

Ένταξη Πράξεων

1. Μετά την ολοκλήρωση του διοικητικού ελέγχου του προηγούμενου άρθρου, το σύνολο των υποβληθεισών αιτήσεων, μαζί με τα αντίστοιχα αποτελέσματα των διοικητικών ελέγχων, μεταφέρεται από το Ολοκληρωμένο Σύστημα, με χρήση κατάλληλης υπηρεσίας διαδικτύου, στο ΟΠΣΑΑ όπου κάθε αίτηση λαμβάνει μοναδικό κωδικό.

2. Ο ΕΦΔ εκδίδει απόφαση Ένταξης, το σχέδιο της οποίας δύναται να παράγεται από το ΟΠΣΑΑ με βάση τις πληροφορίες που περιλαμβάνονται στις αιτήσεις που έχουν επιλεγεί προς στήριξη.

3. Κάθε απόφαση ένταξης περιλαμβάνει κατ'ελάχιστον τον μοναδικό κωδικό ταυτοποίησης αίτησης στήριξης/πληρωμής και τα βασικά στοιχεία των αντίστοιχων πράξεων (π.χ. τίτλος και προϋπολογισμός πράξης, αν δεν αναφέρονται προσωπικά στοιχεία των δικαιούχων, στοιχεία έκτασης ή αριθμού ζώνων κ.τ.λ.) τις υποχρεώσεις/δεσμεύσεις των δικαιούχων, τη διαδικασία χορήγησης της ενίσχυσης, έλεγχους και κυρώσεις.

4. Αναφορικά με το αναλυτικό φυσικό και οικονομικό αντικείμενο της κάθε πράξης ή τις αναλυτικές δεσμεύσεις που αναλαμβάνονται από το δικαιούχο κάθε πράξης (π.χ. στοιχεία εντασσόμενων ζώνων και αγροτεμαχίων ή άλλων εκτάσεων) η απόφαση παραπέμπει στην αίτηση στήριξης, όπως αυτή έχει υποβληθεί από το δικαιούχο στο κατά περίπτωση πληροφοριακό σύστημα και διαμορφωθεί κατά το διοικητικό έλεγχό της.

5. Ο τελικός διατάκτης της απόφασης είναι ο Γενικός Γραμματέας Αγροτικής Πολιτικής και Διαχείρισης Κοινοτικών πόρων του ΥΠΑΑΤ. Η απόφαση αναρτάται με ευθύνη του ΕΦΔ στο πρόγραμμα «ΔΙΑΥΓΕΙΑ», στην ιστοσελίδα του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε., του Υπ.Α.Α.Τ. και του ΠΑΑ και γνωστοποιείται στις Περιφερειακές Υπηρεσίες του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. και στους πιστοποιημένους φορείς υποβολής αιτήσεων.

6. Τα στοιχεία της απόφασης ένταξης καταχωρίζονται στο ΟΠΣΑΑ.

Άρθρο 12

Διοικητικοί έλεγχοι πληρωμής

1. Αρμόδιος Φορέας για τη διενέργεια των ελέγχων είναι ο Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. με τις Περιφερειακές του Διευθύνσεις.

2. Ο διοικητικός έλεγχος διενεργείται στο σύνολο των παραδεκτών αιτήσεων στήριξης/πληρωμής, διεξάγεται μηχανογραφικά και περιλαμβάνει διασταυρωτικούς ελέγχους με άλλες βάσεις δεδομένων (π.χ. ΟΣΔΕ, Κτηνιατρική Βάση δεδομένων, κ.ά.) μεταξύ των αιτούμενων στοιχείων και των αποτελεσμάτων των ελέγχων ως προς την προσδιορισθείσα έκταση με στόχο:

- Την επαλήθευση της ορθότητας των πληροφοριών που περιέχονται στην αίτηση στήριξης/πληρωμής.

- Τον έλεγχο της συμμόρφωσης με όλα τα κριτήρια επιλεξιμότητας, τις δεσμεύσεις και τους όρους χορήγησης της ενίσχυσης στο δικαιούχο.

- Την εκπλήρωση των απαιτήσεων και των προτύπων που σχετίζονται με την πολλαπλή συμμόρφωση.

- Τον προσδιορισμό του τελικού ποσού ενίσχυσης για το έτος ενίσχυσης.

Άρθρο 13

Επιτόπιοι Έλεγχοι

1. Σκοπός των εν λόγω ελέγχων είναι η μέτρηση των εκτάσεων που έχουν δηλωθεί από το δικαιούχο στο

πλαίσιο του Μέτρου και η επαλήθευση των κριτηρίων επιλεξιμότητας, των δεσμεύσεων και των άλλων υποχρεώσεων του.

2. Φορέας διεξαγωγής των επιτόπιων ελέγχων είναι ο Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε..

3. Οι επιτόπιοι έλεγχοι καλύπτουν τουλάχιστον ποσοστό 5% του συνόλου των δικαιούχων του Μέτρου. Δικαιούχοι που έχουν κριθεί μη επιλέξιμοι από τον διοικητικό έλεγχο δεν λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό του δείγματος.

4. Οστόσο, εφόσον από τους ελέγχους αποκαλύπτονται σημαντικές παρατυπίες και περιπτώσεις μη συμμόρφωσης, το δείγμα ελέγχου αυξάνεται κατάλληλα.

5. Δεδομένου ότι οι δικαιούχοι του Μέτρου 13, αποτελούν υποσύνολο των δικαιούχων της Βασικής ενίσχυσης, το δείγμα επιτόπιων ελέγχων αποτελεί μέρος του δείγματος επιτόπιων ελέγχων της Βασικής ενίσχυσης, το οποίο εξάγεται σύμφωνα με το άρθρο 34 του Καν. 809/2014. Όταν κρίνεται αναγκαίο για λόγους συμμόρφωσης με το ελάχιστο ποσοστό ελέγχων και τα κριτήρια εξαγωγής του δείγματος, επιλέγονται πρόσθετοι δικαιούχοι του Μέτρου 13 για επιτόπιο έλεγχο.

6. Οι επιτόπιοι έλεγχοι δύναται να πραγματοποιούνται ταυτόχρονα με τους επιτόπιους ελέγχους της πολλαπλής συμμόρφωσης.

7. Ο Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. τηρεί αρχείο με τους λόγους επιλογής κάθε δικαιούχου για επιτόπιο έλεγχο και οι ελεγκτές ενημερώνονται σχετικά με τον λόγο επιλογής, πριν τη διενέργειά του.

8. Η διενέργεια των επιτόπιων ελέγχων δύναται να γνωστοποιηθεί στους υπό έλεγχο δικαιούχους, με την προϋπόθεση ότι δεν τίθεται σε κίνδυνο ο σκοπός ή η αποτελεσματικότητα του ελέγχου. Κάθε προαναγγελία περιορίζεται αυστηρά στο απολύτως αναγκαίο χρονικό διάστημα και δεν υπερβαίνει τις 14 ημέρες.

9. Οι επιτόπιοι έλεγχοι διενεργούνται από ελεγκτές διαφορετικούς αυτών που διενεργούν τους διοικητικούς ελέγχους.

10. Σε περίπτωση που ορισμένα κριτήρια επιλεξιμότητας ή ορισμένες δεσμεύσεις μπορούν να ελεγχθούν μόνο κατά τη διάρκεια συγκεκριμένου χρονικού διαστήματος, για τους επιτόπιους ελέγχους ενδέχεται να απαιτούνται πρόσθετες επισκέψεις. Όμως ο αριθμός και η διάρκεια των επισκέψεων αυτών σε ένα δικαιούχο περιορίζεται στο ελάχιστο αναγκαίο. Κατά περίπτωση αυτού του είδους οι επισκέψεις μπορούν να πραγματοποιούνται και μέσω τηλεπισκόπησης.

11. Για κάθε επιτόπιο που διενεργείται συντάσσεται έκθεση ελέγχου, κατά τις απαιτήσεις των άρθρων 41 και 43 του Καν (ΕΕ) 809/2014, η οποία καθιστά δυνατή την επισκόπηση των λεπτομερειών των ελέγχων που διενεργούνται και την εξαγωγή συμπερασμάτων όσον αφορά τη συμμόρφωση με τα κριτήρια επιλεξιμότητας, τις δεσμεύσεις και άλλες υποχρεώσεις.

12. Σε περίπτωση που κατά τον επιτόπιο διαπιστωθεί μη συμμόρφωση ή ύπαρξη παρατυπιών, ο δικαιούχος λαμβάνει αντίγραφο της έκθεσης ελέγχου ή απόσπασμα του μέρους της έκθεσης ελέγχου που τον αφορά, προκειμένου να υποβάλει αίτηση προσφυγής εφόσον το επιθυμεί.

13. Κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 41 του Καν (ΕΕ) 809/2014, εάν ο επιτόπιος έλεγχος διενεργείται με τηλεπισκόπηση σύμφωνα με το άρθρο 40 του Καν (ΕΕ) 809/2014, δεν απαιτείται από το δικαιούχο να υπογράψει την έκθεση ελέγχου, εάν δεν αποκαλυφθεί περίπτωση μη συμμόρφωσης κατά τον έλεγχο. Εάν κατόπιν των ελέγχων αυτών, αποκαλυφθεί περίπτωση μη συμμόρφωσης, ο δικαιούχος ενημερώνεται και έχει τη δυνατότητα υποβολής αίτησης προσφυγής εφόσον το επιθυμεί.

14. Σε περίπτωση μη προσέλευσης στον έλεγχο μετά από ειδοποίηση, άρνησης ελέγχου, μη συγκέντρωσης ή συγκράτησης των ζώων, απειλής ή χρήσης βίας κατά των ελεγκτών, μη επίδειξης Μητρώων ή αρχείων και παραστατικών ή εγγράφων της εκμετάλλευσης, παρεμπόδισης ή μη διευκόλυνσης της μετάβασης και επιθεώρησης στο σύνολο των αγροτεμαχίων, των σταυλικών εγκαταστάσεων και των βοηθητικών χώρων της εκμετάλλευσης, ο παραγωγός αποκλείεται από το σύνολο των ενισχύσεων που θα ελάμβανε για το έτος κατά το οποίο διεξάγεται ο έλεγχος.

Άρθρο 14

Μειώσεις - Κυρώσεις

Για την επιβολή μειώσεων και κυρώσεων που προβλέπονται στα σχετικά άρθρα του Καν (ΕΕ) 640/2014 διενεργούνται όλοι οι μηχανογραφικοί διασταυρωτικοί, διοικητικοί και επιτόπιοι έλεγχοι, με σκοπό την επαλήθευση των όρων επιλεξιμότητας, των δεσμεύσεων και άλλων υποχρεώσεων.

1. Εξαιρέσεις από τις διοικητικές κυρώσεις

α) Δεν επιβάλλονται διοικητικές κυρώσεις:

αα) όταν η μη συμμόρφωση οφείλεται σε ανωτέρα βία ή φυσικά περιστατικά,

αβ) όταν η μη συμμόρφωση οφείλεται σε προφανή σφάλματα,

αγ) όταν η μη συμμόρφωση οφείλεται σε σφάλμα της αρμόδιας αρχής ή άλλης αρχής και εφόσον το σφάλμα δεν μπορούσε να εντοπιστεί εύλογα από το πρόσωπο το οποίο αφορά η διοικητική κύρωση,

αδ) όταν το συγκεκριμένο πρόσωπο μπορεί να πείσει την αρμόδια αρχή ότι δεν ευθύνεται για τη μη συμμόρφωση προς τα κριτήρια επιλεξιμότητας ή εάν η αρμόδια αρχή πεισθεί άλλως ότι δεν ευθύνεται το συγκεκριμένο πρόσωπο.

β) Οι διοικητικές κυρώσεις δεν επιβάλλονται για εκείνα τα στοιχεία της αίτησης ενίσχυσης ως προς τα οποία ο δικαιούχος ενημερώνει εγγράφως την αρμόδια αρχή ότι η αίτηση ενίσχυσης είναι ανακριβής ή κατέστη ανακριβής μετά την υποβολή της, υπό τον όρο ότι η αρμόδια αρχή δεν έχει γνωστοποιήσει στον δικαιούχο την πρόθεσή της να διενεργήσει επιτόπιο έλεγχο και δεν τον έχει ήδη ενημερώσει σχετικά με τις περιπτώσεις μη συμμόρφωσης όσον αφορά την αίτηση ενίσχυσης ή την αίτηση πληρωμής.

γ) Η αναφερόμενη στη περ. β) ενημέρωση από τον δικαιούχο έχει ως αποτέλεσμα την προσαρμογή της αίτησης ενίσχυσης ή της αίτησης πληρωμής στην πραγματική κατάσταση.

2. Παράλειψη δήλωσης του συνόλου των εκτάσεων.

Εάν για ένα δεδομένο έτος ο δικαιούχος δεν δηλώσει όλα τα αγροτεμάχια του που σχετίζονται με εκτάσεις και η διαφορά μεταξύ της συνολικής έκτασης που δηλώνεται στην αίτηση πληρωμής αφενός, και της έκτασης που προκύπτει εάν στην έκταση αυτή προστεθεί η συνολική έκταση των αδήλωτων αγροτεμαχίων αφετέρου, υπερβαίνει το 3 %, το συνολικό ποσό της πληρωμής των μέτρων στήριξης βάσει της έκτασης που οφείλεται στον εν λόγω δικαιούχο για το συγκεκριμένο έτος μειώνεται έως και κατά 3 %, ανάλογα με τη σοβαρότητα της παράλειψης, ως εξής:

- 1%, εάν η διαφορά δεν υπερβαίνει το 20%,

- 2% εάν η διαφορά υπερβαίνει το 20% αλλά δεν υπερβαίνει το 50%,

- 3%, εάν η διαφορά υπερβαίνει το 50%.

3. Εκπρόθεσμη υποβολή της αίτησης στήριξης/πληρωμής

Εκτός περιπτώσεων ανωτέρας βίας, όπως αναφέρονται στο άρθρο 15 της παρούσας απόφασης, η υποβολή αίτησης στήριξης/πληρωμής μετά την καταληκτική ημερομηνία υποβολής, οδηγεί σε μείωση του ποσού που ο δικαιούχος θα είχε δικαίωμα να λάβει κατά 1% ανά εργάσιμη ημέρα, εάν η αίτηση είχε υποβληθεί εμπρόθεσμα. Σε περίπτωση καθυστέρησης μεγαλύτερης των 25 ημερολογιακών ημερών η αίτηση θεωρείται μη αποδεκτή.

4. Μη τήρηση των υποχρεώσεων της πολλαπλής συμμόρφωσης

Σε περίπτωση μη τήρησης των υποχρεώσεων της πολλαπλής συμμόρφωσης επί των ενισχύσεων των μέτρων αγροτικής ανάπτυξης, οι μειώσεις και κυρώσεις που επιβάλλονται επί των ενισχύσεων αυτών ορίζονται με σχετική εγκύκλιο του ΟΠΕΚΕΠΕ σε εφαρμογή των Κανονισμών (ΕΕ) 1306/2013, 640/2014 και 809/2014 και της 1791/74062/02.07.2015 υπουργικής απόφασης.

5. Μειώσεις - κυρώσεις για μέτρα στήριξης βάση της έκτασης

Οι μειώσεις και αποκλεισμοί της περίπτωσης αυτής ορίζονται στο Τμήμα ΙΙ του κεφαλαίου ΙV του αριθμ. 640/2014 κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ). Εάν η ίδια έκταση χρησιμεύει ως βάση για αίτηση ενίσχυσης και/ή αίτηση πληρωμής στο πλαίσιο περισσότερων του ενός καθεστώτων στρεμματικής ενίσχυσης ή μέτρων στήριξης βάσει της έκτασης, η έκταση αυτή λαμβάνεται υπόψη χωριστά για καθένα από τα εν λόγω καθεστώτα ενίσχυσης ή μέτρα στήριξης.

α) Βάση υπολογισμού σε σχέση με τις στρεμματικές ενισχύσεις

αα) Εάν η έκταση που δηλώνεται στο πλαίσιο του Μέτρου υπερβαίνει τον μέγιστο αριθμό εκταρίων που έχει καθορίσει ως ανώτατο όριο το κράτος μέλος, η δηλωθείσα έκταση μειώνεται με βάση το όριο αυτό, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 18 του Καν (ΕΕ) 640/2014.

αβ) Εάν η προσδιορισθείσα έκταση μιας καλλιεργητικής ομάδας είναι μεγαλύτερη από τη δηλωθείσα με την αίτηση πληρωμής, για τον υπολογισμό της ενίσχυσης χρησιμοποιείται η δηλωθείσα έκταση.

αγ) Με την επιφύλαξη των διοικητικών κυρώσεων σύμφωνα με τις υποπερ. βα) και ββ) του παρόντος άρθρου,

εάν η δηλωθείσα έκταση υπερβαίνει την προσδιορισθείσα έκταση για μια καλλιεργητική ομάδα, η ενίσχυση υπολογίζεται με βάση την προσδιορισθείσα έκταση για την εν λόγω καλλιεργητική ομάδα.

Ωστόσο, εάν η διαφορά μεταξύ της συνολικής προσδιορισθείσας έκτασης και της συνολικής έκτασης που δηλώνεται για ενίσχυση είναι ίση με 0,1 εκτάριο ή μικρότερη, η προσδιορισθείσα έκταση θεωρείται ίση με τη δηλωθείσα έκταση. Το παραπάνω δεν εφαρμόζεται όταν η διαφορά υπερβαίνει το 20% της συνολικής έκτασης που έχει δηλωθεί για ενισχύσεις.

αδ) Σε περίπτωση εκτάσεων βοσκοτόπων σε παραγωγή, εάν διαπιστωθεί ότι η πυκνότητα βόσκησης που προκύπτει από τη συνολική έκταση βοσκοτόπων που δηλώνονται, είναι μικρότερη από 0,7 ΜΜΖ/ha, ως επιλέξιμη έκταση βοσκοτόπου λογίζεται αυτή που προκύπτει μετά από αναγωγή για την επίτευξη του εν λόγω συντελεστή για βοσκότοπο σε παραγωγή λαμβάνοντας υπόψη τον ελάχιστο συνολικό αριθμό ΜΜΖ που υπολογίζονται βάσει των δηλωθέντων διοικητικά και επιτόπια ελεγχθέντων επιλέξιμων ζώων, σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα:

ΕΙΔΟΣ/ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΠΙΛΕΞΙΜΩΝ ΖΩΩΝ	ΜΜΖ/ζώο
Αιγοπρόβατα (ανεξαρτήτως ηλικίας και φύλου)	0,15
Αρσενικά και θηλυκά βοοειδή ηλικίας κάτω των 6 μηνών	0,20
Αρσενικά και θηλυκά βοοειδή ηλικίας από 6 έως 24 μηνών	0,60
Αρσενικά και θηλυκά βοοειδή ηλικίας άνω των 24 μηνών	1,00
(πηλίκο του ελάχιστου συνολικού αριθμού ΜΜΖ δια της ελάχιστης απαιτούμενης πυκνότητας των 0,7 ΜΜΖ/ha).	

αε) Εάν ο κάτοχος της εκμετάλλευσης δεν κατέστη δυνατόν να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του λόγω ανωτέρας βίας ή έκτακτων περιστάσεων, διατηρεί το δικαίωμα του να λάβει ενίσχυση για την έκταση που ήταν επιλέξιμη κατά το χρόνο που προέκυψαν οι λόγοι ανωτέρας βίας ή οι έκτακτες περιστάσεις.

β) Μειώσεις - Κυρώσεις σε περιπτώσεις δήλωσης έκτασης μεγαλύτερης από την πραγματική

βα) Οι κυρώσεις εφαρμόζονται ανά καλλιεργητική ομάδα.

ββ) Εάν, όσον αφορά μια καλλιεργητική ομάδα, η έκταση που δηλώνεται υπερβαίνει την προσδιορισθείσα έκταση, σύμφωνα με το άρθρο 18 του 640/2014 Κανονισμού, όπως τροποποιημένος ισχύει, η ενίσχυση ή η στήριξη υπολογίζεται βάσει της προσδιορισθείσας έκτασης με μείωση κατά 1,5 φορά μεγαλύτερη από τη διαφορά που διαπιστώθηκε εάν η εν λόγω διαφορά υπερβαίνει είτε το 3% της προσδιορισθείσας έκτασης είτε τα 2 εκτάρια. Η διοικητική κύρωση δεν υπερβαίνει το 100 % των ποσών βάσει της δηλωθείσας έκτασης.

βγ) Εάν δεν έχει ακόμη επιβληθεί διοικητική κύρωση στον δικαιούχο σύμφωνα με την προηγούμενη υπο-

περ. ββ) για δήλωση έκτασης μεγαλύτερης από την πραγματική για το συγκεκριμένο μέτρο στήριξης, η διοικητική κύρωση που αναφέρεται στην εν λόγω υποπερίπτωση μειώνεται κατά 50% εάν η διαφορά μεταξύ της δηλωθείσας και της προσδιορισθείσας έκτασης δεν υπερβαίνει το 10% της προσδιορισθείσας έκτασης.

βδ) Εάν η διοικητική κύρωση που επιβλήθηκε στον δικαιούχο μειώθηκε σύμφωνα με την υποπερ. βγ) και πρόκειται να του επιβληθεί νέα διοικητική κύρωση όπως αναφέρεται στην παρούσα περίπτωση β) για το συγκεκριμένο Μέτρο στήριξης για το επόμενο έτος υποβολής αιτήσεων, ο δικαιούχος καταβάλλει το σύνολο της διοικητικής κύρωσης για το εν λόγω επόμενο έτος υποβολής αιτήσεων και καταβάλλει το ποσό κατά το οποίο η διοικητική κύρωση που υπολογίστηκε σύμφωνα με την υποπερ. ββ) είχε μειωθεί κατ' εφαρμογή της υποπερ. βγ).

βε) Εάν το ποσό που υπολογίζεται σύμφωνα με τις υποπεριπτώσεις ββ), βγ) και βδ) δεν μπορεί να αποτελέσει εξολοκλήρου αντικείμενο συμψηφισμού κατά τη διάρκεια των τριών ημερολογιακών ετών που έπονται του ημερολογιακού έτους της διαπίστωσης, το υπόλοιπο διαγράφεται.

6. Μη συμμόρφωση προς τα κριτήρια επιλεξιμότητας, τις δεσμεύσεις ή άλλες υποχρεώσεις

Η στήριξη που ζητείται απορρίπτεται ή ανακτάται εξ ολοκλήρου όταν τα κριτήρια επιλεξιμότητας δεν πληρούνται.

Στις περιπτώσεις που διαπιστώνεται ότι ο δικαιούχος δηλώνει ψευδή στοιχεία προκειμένου να λάβει ενίσχυση ή δεν δηλώνει τα απαραίτητα στοιχεία λόγω αμελείας, η στήριξη δεν καταβάλλεται ή ανακτάται εξ ολοκλήρου. Επιπλέον, ο δικαιούχος αποκλείεται από το ίδιο μέτρο ή είδος δράσης για το ημερολογιακό έτος της διαπίστωσης καθώς και για το επόμενο.

7. Σειρά των μειώσεων, απορριπτικών αποφάσεων, ανακτήσεων και κυρώσεων που επιβάλλονται

Η σειρά επιβολής των μειώσεων, απορριπτικών αποφάσεων, ανακτήσεων και κυρώσεων ορίζεται ως εξής:

α) οι μειώσεις και οι κυρώσεις που προβλέπονται στις παρ. 5 (εκτός των υποπερ. βδ) και βε) της περ. β)) και 6 του παρόντος άρθρου επιβάλλονται σε όλες τις περιπτώσεις μη συμμόρφωσης,

β) το ποσό που προκύπτει από την εφαρμογή της περ. α της παρ. 7 του παρόντος άρθρου χρησιμεύει ως βάση για τον υπολογισμό τυχόν μειώσεων που επιβάλλονται σε περιπτώσεις εκπρόθεσμης υποβολής, σύμφωνα με την παρ. 3 του παρόντος άρθρου,

γ) το ποσό ενίσχυσης που προκύπτει από την εφαρμογή της περ. β της παρ. 7 του παρόντος άρθρου χρησιμεύει ως βάση για τον υπολογισμό τυχόν μειώσεων που επιβάλλονται σύμφωνα με την παρ. 2 του παρόντος άρθρου,

δ) Το ποσό ενίσχυσης που προκύπτει από την εφαρμογή της περ. γ της παρ. 7 του παρόντος άρθρου χρησιμεύει ως βάση για τον υπολογισμό τυχόν μειώσεων που επιβάλλονται σύμφωνα με την παρ. 4 του παρόντος άρθρου, λόγω μη τήρησης των διατάξεων περί πολλαπλής συμμόρφωσης,

ε) Το ποσό ενίσχυσης που προκύπτει από την εφαρμογή της περ. δ της παρ. 7 του παρόντος άρθρου χρησιμεύει ως βάση για τον υπολογισμό τυχόν μειώσεων που επιβάλλονται σύμφωνα με τις υποπερ. βδ) και βε) της περ. β) της παρ. 5 του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 15

Ανωτέρα Βία - Φυσικά Περιστατικά

1. Περιπτώσεις ανωτέρας βίας ή φυσικών περιστατικών που αφορούν το φυτικό ή ζωικό κεφάλαιο, εξετάζονται στο πλαίσιο της Ενιαίας Αίτησης Εκμετάλλευσης, σύμφωνα με εγκύκλιο που εκδίδεται από την αρμόδια Διεύθυνση του ΟΠΕΚΕΠΕ.

2. Εάν ο δικαιούχος δεν κατέστη δυνατόν να συμμορφωθεί με τα κριτήρια επιλεξιμότητας ή τις λοιπές υποχρεώσεις λόγω ανωτέρας βίας ή εξαιρετικών περιστάσεων διατηρεί το δικαίωμα του να λάβει ενίσχυση για την έκταση που ήταν επιλέξιμη κατά τον χρόνο που προέκυψαν οι λόγοι ανωτέρας βίας ή οι εξαιρετικές περιστάσεις.

3. Στο πλαίσιο του Μέτρου 13 ως ανωτέρα βία εξετάζονται και δύναται να θεωρηθούν οι ακόλουθες περιπτώσεις:

α) θάνατος του δικαιούχου

β) μακροχρόνια ανικανότητα του δικαιούχου προς εργασία

γ) οποιαδήποτε άλλη περίπτωση που κατά την νομολογία των εθνικών δικαστηρίων ή του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (Δ.Ε.Κ.) μπορεί να θεωρηθεί περίπτωση ανωτέρας βίας.

4. Επισημαίνεται ότι αν το αίτημα ανωτέρας βίας αφορά την εκπρόθεσμη υποβολή υποβάλλεται εντός δέκα πέντε (15) εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία που ο κάτοχος της εκμετάλλευσης είναι σε θέση να το πράξει.

Άρθρο 16

Διόρθωση προφανών σφαλμάτων στις Αιτήσεις Στήριξης/Πληρωμής

1. Οι δικαιούχοι διατηρούν το δικαίωμα να διορθώνουν ή να τροποποιούν προφανή σφάλματα που περιέχονται στις αιτήσεις στήριξης/πληρωμής ή/και στα συνοδευτικά δικαιολογητικά, οποιαδήποτε στιγμή μετά την υποβολή τους σύμφωνα με το άρθρο 4 του Καν. (ΕΕ) 809/2014, χωρίς να παραβιάζεται η αρχή της ίσης μεταχείρισης των δικαιούχων.

2. Για το σκοπό αυτό υποβάλλουν αίτηση διόρθωσης στον Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. μέσω του Ολοκληρωμένου Συστήματος, ενδεχομένως μαζί και με τα απαραίτητα δικαιολογητικά, περιγράφοντας το προφανές σφάλμα και ζητώντας τη διόρθωση ή προσαρμογή της αίτησης στήριξης/πληρωμής ή/και των συνοποβαλλόμενων δικαιολογητικών. Η διαδικασία υποβολής του αιτήματος διόρθωσης δύναται να ορίζεται σε σχετική διευκρινιστική εγκύκλιο του ΟΠΕΚΕΠΕ.

3. Ο Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. κατόπιν εξέτασης του αιτήματος από το δικαιούχο ή αν διαπιστώσει προφανή σφάλματα κατά την εξέταση της αίτησης στήριξης/πληρωμής, αξιολογεί συνολικά τη συγκεκριμένη περίπτωση με σκοπό την αναγνώριση των προφανών σφαλμάτων και με την υπόθεση ότι ο αιτών ενήργησε καλή τη πίστι.

4. Εφόσον ο Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. αναγνωρίσει προφανή σφάλματα, λαμβάνει υπ' όψιν κατά την αξιολόγηση τη διορθωμένη αίτηση στήριξης/πληρωμής ή/και τα διορθωμένα δικαιολογητικά και ενεργεί ως ακολούθως:

- Αν ο διοικητικός έλεγχος έχει ολοκληρωθεί αλλά η αίτηση που περιέχει τα προφανή σφάλματα δεν έχει περιληφθεί σε παρτίδα, τότε τροποποιείται η εν λόγω αίτηση.

- Αν ο διοικητικός έλεγχος έχει ολοκληρωθεί και η αίτηση που περιέχει τα προφανή σφάλματα έχει περιληφθεί σε παρτίδα αλλά δεν έχει καταβληθεί η αναλογούσα ενίσχυση, τότε τροποποιείται η εν λόγω αίτηση, αφού αυτή εξαιρεθεί από την παρτίδα με ευθύνη του ΟΠΕΚΕΠΕ.

- Αν έχει καταβληθεί η αναλογούσα ενίσχυση στο δικαιούχο και με την εν λόγω διόρθωση προκαλείται καταβολή επιπλέον ενίσχυσης τότε αυτή καταβάλλεται.

- Αν έχει καταβληθεί η αναλογούσα ενίσχυση στο δικαιούχο και προκαλείται υποχρέωση επιστροφής μέρους ή του συνόλου της ενίσχυσης, ο δικαιούχος ενημερώνεται και ακολουθείται η διαδικασία ανάκτησης.

5. Ο Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. αναλόγως την περίπτωση της παρ. 4, εφόσον απαιτείται, προβαίνει σε καταχώριση στο Ολοκληρωμένο Σύστημα ή στο ΟΠΣΑΑ.

Άρθρο 17

Ανάκληση αιτήσεων στήριξης/πληρωμής μετά την καταληκτική ημερομηνία υποβολής τους

1. Κάθε αίτηση στήριξης/πληρωμής μπορεί να ανακληθεί εγγράφως οποιαδήποτε στιγμή, σύμφωνα με το άρθρο 3 του Καν. (ΕΕ) 809/2014. Ο ΟΠΕΚΕΠΕ, εξετάζει το αίτημα και ενεργεί με την ακόλουθη σειρά:

- Εφόσον έχει καταβληθεί η αναλογούσα ενίσχυση, ενημερώνεται ο δικαιούχος ότι θα ακολουθηθεί η διαδικασία ανάκτησης, καταχωρίζει στο ΟΠΣΑΑ το παραδεκτό της ανάκλησης και ενημερώνει τον δικαιούχο και τον ΕΦΔ. Ο ΕΦΔ προβαίνει σε έκδοση σχετικής απόφασης με την οποία τροποποιείται η απόφαση ένταξης στην οποία περιλαμβανόταν ο δικαιούχος. Η απόφαση αναρτάται στο «ΔΙΑΥΓΕΙΑ» και ο ενδιαφερόμενος ενημερώνεται, μέσω προσωποποιημένης πληροφόρησης, σε εφαρμογή του Ολοκληρωμένου Συστήματος (Καρτέλα Αγρότη).

- Εφόσον δεν έχει καταβληθεί η αναλογούσα ενίσχυση στο δικαιούχο, καταχωρίζει στο Ολοκληρωμένο Σύστημα το παραδεκτό της ανάκλησης και ενημερώνει τον δικαιούχο.

2. Αίτηση ανάκλησης από το δικαιούχο δεν μπορεί να γίνει αποδεκτή στις περιπτώσεις που έχει ενημερωθεί για διενέργεια ελέγχου ή υπάρχουν ευρήματα έλεγχου.

3. Η ανάκληση επαναφέρει το δικαιούχο στη θέση που βρίσκονταν πριν υποβάλει το εν λόγω αίτημα.

Άρθρο 18

Διαδικασία καταβολής της ενίσχυσης

1. Οργανισμός Πληρωμής ορίζεται ο Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε., ο οποίος θα πραγματοποιεί την έγκριση (αναγνώριση και εκκαθάριση) της δαπάνης.

2. Μετά την ολοκλήρωση των διοικητικών και επιτόπιων ελέγχων, όπως περιγράφονται στα άρθρα 12 και 13, διενεργείται αξιολόγηση του συνόλου των αιτήσεων πληρωμής που οδηγεί στον ορισμό του τελικού ποσού

πληρωμής. Οι πληρωμές για αιτήσεις πληρωμής που υποβάλλονται από το έτος υποβολής αιτήσεων 2018 πραγματοποιούνται από την 1η Δεκεμβρίου έως τις 30 Ιουνίου του επόμενου ημερολογιακού έτους. Οι πληρωμές καταβάλλονται σε δύο το πολύ δόσεις εντός της περιόδου αυτής.

3. Δύναται, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 75 του Καν (ΕΕ) 1306/2014, να καταβληθεί προκαταβολή της ενίσχυσης έως 75%, μετά την ολοκλήρωση των διοικητικών ελέγχων όπως περιγράφονται στο άρθρο 12, πριν την 1η Δεκεμβρίου.

4. Οι πληρωμές διενεργούνται στο σύνολο της επικράτειας και ανά Περιφέρεια Στήριξης μετά τη δημιουργία φακέλου, εκ του μηχανογραφικού αρχείου πληρωμών της Βάσης Δεδομένων, όπως περιγράφεται αναλυτικά σε σχετική εγκύκλιο του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε.

Ο φάκελος πληρωμής κατ' ελάχιστον περιλαμβάνει:

α) Αναλυτική Κατάσταση Πληρωμής των δικαιούχων ενίσχυσης εκτυπωμένη ανά παρτίδα από το μηχανογραφικό αρχείο πληρωμών της Βάσης Δεδομένων, και υπογεγραμμένη από τον προϊστάμενο του αρμόδιου τμήματος, τον προϊστάμενο της αρμόδιας Διεύθυνσης και τον Γενικό Διευθυντή του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε., όπου απαιτείται.

β) Συγκεντρωτική Κατάσταση Πληρωμής εκτυπωμένη ανά παρτίδα από το μηχανογραφικό αρχείο πληρωμών της Βάσης Δεδομένων, υπογεγραμμένη από τον προϊστάμενο του αρμόδιου τμήματος, τον προϊστάμενο της αρμόδιας Διεύθυνσης και τον Γενικό Διευθυντή του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε., όπου απαιτείται.

γ) Λίστες ελέγχων με τα αποτελέσματα των διοικητικών και επιτόπιων ελέγχων από τις αρμόδιες Διευθύνσεις του Οργανισμού υπογεγραμμένες από τους αντίστοιχους προϊσταμένους Διεύθυνσης.

δ) Λίστα ελέγχου εκκαθάρισης υπογεγραμμένη από τον προϊστάμενο του αρμόδιου τμήματος και τον προϊστάμενο της αρμόδιας Διεύθυνσης.

ε) Αναλυτική Κατάσταση Δείγματος πληρωμών υπογεγραμμένη από τους αρμόδιους ελεγκτές, τον προϊστάμενο του αρμόδιου τμήματος και τον προϊστάμενο της αρμόδιας Διεύθυνσης.

στ) Λίστα ελέγχου Δείγματος υπογεγραμμένη από τους αρμόδιους ελεγκτές, τον προϊστάμενο του αρμόδιου τμήματος και τον προϊστάμενο της αρμόδιας Διεύθυνσης.

5. Επιπλέον, ο Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. ενημερώνει τον ΕΦΔ για το συνολικό ποσό που πρέπει να καταβληθεί στους δικαιούχους προκειμένου η τελευταία να εκδώσει απόφαση έγκρισης διάθεσης πίστωσης, στην οποία αναγράφεται το συνολικό ποσό που πρέπει να καταβληθεί στους δικαιούχους, η Συλλογική απόφαση (Σ.Α.Ε.), ο ενάριθμος (Κ.Α.Ε.) και ο τίτλος του έργου του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων από το οποίο θα πραγματοποιηθεί η διάθεση της πίστωσης. Την απόφαση αυτή διαβιβάζει στη Διεύθυνση Προϋπολογισμού και Δημοσιονομικών Αναφορών της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών, του ΥπΑΑΤ και την καταχωρίζει στο ΟΠΣΑΑ.

6. Η Διεύθυνση Προϋπολογισμού και Δημοσιονομικών Αναφορών του ΥπΑΑΤ σε συνέχεια της ως άνω απόφασης, εκδίδει εντολή κατανομής πίστωσης με την οποία

μεταφέρονται οι πιστώσεις στον Ειδικό Λογαριασμό Εγγυήσεων Γεωργικών Προϊόντων (ΕΛΕΓΕΠ). Την εντολή αυτή διαβιβάζει στην Τράπεζα της Ελλάδος, την αναρτά στο Πρόγραμμα «ΔΙΑΥΓΕΙΑ» και την καταχωρίζει στο ΟΠΣΑΑ. Με ευθύνη του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε., καταχωρίζονται στο ΟΠΣΑΑ οι αιτήσεις πληρωμής, οι αντίστοιχοι διοικητικοί έλεγχοι και τα στοιχεία πληρωμών και συντάσσονται πίνακες αποτελεσμάτων διοικητικών και επιτόπιων ελέγχων, στους οποίους:

α) αα) Για τις πράξεις των οποίων ανακαλείται η ένταξη αποτυπώνονται η αιτούμενη έκταση, το ποσό ένταξης και οι λόγοι ανάκλησης.

αβ) Για τις πράξεις που καταβλήθηκε η ενίσχυση αποτυπώνονται: η αιτούμενη, η προσδιορισθείσα και η πληρωτέα έκταση (ανά ομάδα καλλιέργειας για το Υπομέτρο 13.2), το ποσό ένταξης - πληρωμής προ κυρώσεων, το ποσό κυρώσεων, το τελικό ποσό πληρωμής μετά κυρώσεων, τυχόν συμψηφισμοί από αχρεωστήτως καταβληθέντα ποσά, ποινές πολλαπλής συμμόρφωσης και πολυετείς κυρώσεις.

β) Η γνωστοποίηση της έκδοσης των τελικών πινάκων της παρ. 6 πραγματοποιείται μέσω ανακοινώσεως που αναρτάται στην ιστοσελίδα του Υπ.Α.Α.Τ. και στην ιστοσελίδα του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. Οι αιτούντες μπορούν να ενημερώνονται, μέσω προσωποποιημένης πληροφόρησης, σε εφαρμογή του Ολοκληρωμένου Συστήματος (Καρτέλα Αγρότη). Κατά των αποτελεσμάτων των πινάκων δύναται να υποβληθεί προσφυγή (ενδικοφανής προσφυγή) κατά την έννοια του άρθρου 25 του ν. 2690/1999, μόνο μέσω ηλεκτρονικής εφαρμογής του Ολοκληρωμένου Συστήματος.

γ) Οι προσφυγές υποβάλλονται εντός δέκα (10) εργάσιμων ημερών από την αναγραφόμενη στην ανακοίνωση της περ. β της παρ. 6 του παρόντος άρθρου ημερομηνία, από την αναγραφόμενη στους πίνακες ημερομηνία. Στην ανακοίνωση της περ. β της παρ. 6 του παρόντος άρθρου καθορίζεται ο τρόπος και οι προθεσμίες των εν λόγω προσφυγών. Περαιτέρω λεπτομέρειες και διευκρινίσεις που αφορούν τη διαδικασία υποβολής των προσφυγών δύναται να ορίζονται με σχετική διευκρινιστική εγκύκλιο του ΟΠΕΚΕΠΕ. Μπορούν να υποβληθούν προσφυγές και κατά των κριτηρίων επιλεξιμότητας μόνο στην περίπτωση που το αποτέλεσμα αυτών είναι διαφορετικό από το αντίστοιχο των πινάκων της παραγράφου 6 του άρθρου 10.

δ) Στην προσφυγή του ο γεωργός οφείλει να αναφέρει αναλυτικά τους λόγους καθώς και να προσκομίζει οποιοδήποτε επιπλέον στοιχείο προκειμένου να αποδείξει το αληθές των λόγων του.

ε) Οι προσφυγές των παραγωγών εξετάζονται από τριμελή επιτροπή, που συγκροτείται με απόφαση του Προϊσταμένου της αρμόδιας Περιφερειακής Διεύθυνσης του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε., σύμφωνα με σχετική διευκρινιστική εγκύκλιο του τελευταίου.

στ) Οι αποφάσεις λαμβάνονται σύμφωνα με την πλειοψηφική γνώμη των παρόντων μελών.

ζ) Σε περίπτωση καταγγελίας ή υπόνοιας για απάτη για την αξιολόγηση της αίτησης πραγματοποιείται και συμπληρωματικός επιτόπιος έλεγχος.

η) Η εξέταση των προσφυγών πρέπει να έχει ολοκληρωθεί εντός διαστήματος που δεν υπερβαίνει τους 6 μήνες από την καταληκτική ημερομηνία υποβολής τους.

θ) Μετά το τέλος της εξέτασης των προσφυγών το σύνολο των στοιχείων καταχωρίζονται στο Ολοκληρωμένο Σύστημα και το ΟΠΣΑΑ.

Άρθρο 19

Ανάκτηση Αχρεωστήτως Καταβληθέντων Ποσών

Τυχόν αχρεωστήτως καταβληθέντα ποσά για μια συγκεκριμένη περίοδο δύναται, σε περίπτωση διαπίστωσης ύπαρξης άλλης αναγνωρισμένης και εκκαθαρισμένης απαίτησης του αιτούντα, να συμψηφιστούν με την εν λόγω αναγνωρισμένη και εκκαθαρισμένη απαίτηση του και σε περιπτώσεις που τα ποσά δεν επαρκούν ανακτώνται με τη διαδικασία του περιγράφεται στον Καν (ΕΕ) 809/2014 και την 4941/2011 κοινή υπουργική απόφαση ή με βάση το εκάστοτε ισχύον νομοθετικό πλαίσιο.

Κατ'εφαρμογή της ανωτέρω κοινής υπουργικής απόφασης, γίνεται ανάκτηση και των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών που προκύπτουν από επιβολή κυρώσεων του καθεστώτος της πολλαπλής συμμόρφωσης διά συμψηφισμού του οφειλόμενου ποσού με την οικονομική ενίσχυση των δικαιούχων του επόμενου έτους εφαρμογής.

Άρθρο 20

Ανειλημμένες Υποχρεώσεις

Στα παραπάνω υπομέτρα περιλαμβάνονται και οι πληρωμές των δικαιούχων έτους 2015 καθώς και πιθανές πληρωμές δικαιούχων παρελθόντων ετών, υποχρεώσεων που αναλήφθηκαν στο πλαίσιο των Μέτρων 211 και 212 του ΠΑΑ 2007 - 2013 και οι οποίες θα πραγματοποιηθούν μετά την 31η Δεκεμβρίου 2015 βάσει του άρθρου 3 Καν. (ΕΕ) 1310/2013, όπως αυτές αναφέρονται ενδεικτικά στο κεφάλαιο 19 του ΠΑΑ 2014-2020.

Άρθρο 21

Τελικές Διατάξεις

Οι διατάξεις της παρούσας απόφασης ισχύουν από την ημερομηνία δημοσίευσής της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 25 Απριλίου 2019

Ο Υπουργός

ΣΤΑΥΡΟΣ ΑΡΑΧΩΒΙΤΗΣ